

Darbas su interneto svetainių turinio valdymo sistema „WordPress“

- „WordPress“ – kas, kur, kaip, kodėl?..
- Administravimo aplinka
- Įrašai ir puslapiai:
 - kuo skiriasi įrašai nuo puslapių?
 - kada rašyti įrašą, o kada – puslapį?
 - kaip parašyti ir paskelbti puslapį?
 - kaip parašyti ir paskelbti įrašą?
- Kategorijos ir žymos
- Failai
- Vartotojų administravimas
- Komentarų tvarkymas
- Svetainės temos:
 - kas yra svetainės tema?
 - iš kur jas gauti?
 - kaip jas įdiegti?
- Priedai:
 - kas tai yra?
 - iš kur gauti?
 - kaip įdiegti?

Turinys

„WordPress“ – kas, kodėl, kur, kaip?.....	3
Kas?.....	3
Kodėl?.....	3
Kur?.....	4
Kaip?.....	4
Tinklaraščio ar svetainės kūrimas WordPress.com sistemoje.....	5
Tinklaraščio ar svetainės kūrimas atsisiunčiant iš wordpress.org.....	11
XAMPP diegimas.....	11
WordPress įdiegimas lokaliame kompiuteryje.....	12
WordPress.com administravimo aplinka.....	13
„Įrašai“ ir „Puslapiai“ – kurį rinktis?.....	14
„Kategorijos“ ir „Žymos“ – kas tai ir kada naudoti?.....	15
Failai.....	16
Komentarų tvarkymas.....	17

„WordPress“ – kas, kodėl, kur, kaip?..

Kas?

„WordPress“ yra laisvai platinama turinio valdymo sistema.

Turinio valdymo sistema (TVS) – (*angl. Content Management System (CMS)*) – įvairūs programiniai įrankiai, supaprastinantys informacinių sistemų turinio (tekstinio ir grafinio) valdymą taip, kad sukuriant bei keičiant turinį ar jo struktūrą nereikėtų jokių specialiųjų (programavimo) žinių. Vienas pagrindinių turinio valdymo sistemos tikslų – užtikrinti sklandų daugelio naudotojų bendrą darbą. Taikoma internetinėms svetainėms, laikraščių leidyboje, atviro turinio projektuose (kaip Vikipedija), įmonių valdyme, elektroninėje prekyboje ir panašiose srityse.

Yra sukurta daug atviro kodo turinio valdymo sistemų. Populiariausios yra **WordPress**, **Joomla**, **Drupal**.

Lietuvoje, kaip ir daugelyje kitų šalių, dažniausiai naudojama yra **WordPress** TVS.

TVS naudojimo statistikos šaltiniai:

- Lietuvoje – <http://crawl.iv.cal.lt/>,
- pasaulyje – http://w3techs.com/technologies/overview/content_management/all).

Bet, projekto „Bibliotekos pažangai“ metu, daugelyje Lietuvos bibliotekų svetainės buvo sukurtos naudojant Joomla TVS. Ar tai gerai, ar ne visai, ar tai patogiu, ar nelabai – čia jau individualios nuomonės.

Apie TVS plačiau – http://lt.wikipedia.org/wiki/Turinio_valdymo_sistema.

Kodėl?

Naudojant TVS, svetainę administruoti gali kiekvienas žmogus, turintis esminius darbo kompiuteriu įgūdžius. Išmokti administruoti svetainę nereikia labai daug laiko.

TVS gali būti atviro kodo (laisvos, nemokamos) ir uždaro kodo (komercinės, mokamos, individualios). „WordPress“ yra atviro kodo TVS, kuriama pasaulinės bendruomenės, atsižvelgiant į naudotojų pageidavimus.

Galbūt kyla klausimas – o kodėl mokome naudotis WordPress TVS, o ne Joomla TVS?

Juk daugelio Lietuvos bibliotekų svetainės sukurtos Joomla TVS pagrindu. Vienareikšmio atsakymo nėra. Pasirinkimą lėmė gan nemažai priežasčių:

- išmokus gerai naudotis viena TVS, patys esminiai principai gali būti pritaikomi ir kitose TVS;
- WordPress TVS lengviau valdoma, nei Joomla, nors WordPress TVS funkcionalumu dabar jau nenusileidžia Joomla TVS;
- norint sukurti svetainę ar tinklaraštį naudojant WordPress TVS, nėra būtina turėti kur talpinti – galima susikurti nemokamą paskyrą wordpress.com;
- WordPress TVS funkcionalumas labai lengvai plečiamas mokamais ir nemokamais priedais. Taip pat, yra daug nemokamų temų, kurios leidžia turėti pakankamai unikalų tinklaraštį ar svetainę.

Naudojant „WordPress“, naudotojai labai greitai pastebi esminius šios TVS privalumus:

- ✓ **Laisvė.** Neprisirišama prie vienos interneto svetainių kūrimo įmonės ir jos siūlomų kainų politikos.
- ✓ **Kaina.** Turinio valdymo sistema yra nemokama. Nėra jokių papildomų įkainių, todėl galite laisvai ja naudotis neribotą laiką.
- ✓ **Palaikymas.** Ji yra nuolat atnaujinama gausios pasaulio programuotojų bendruomenės.
- ✓ **Patogumas.** Šios turinio valdymo sistemos administravimas tobulinamas atsižvelgiant į vartotojų nuomonę. Todėl „WordPress“ TVS laikoma viena patogiausių. Šiai TVS administruoti pakanka esminių darbo kompiuteriu įgūdžių.
- ✓ **Universalumas.** Ypatingai lanksti TVS architektūra įgalina kurti ir vystyti bet kokios paskirties internetinius projektus.

Kur?

WordPress TVS galima naudoti dviem būdais:

- ✓ susikurti paskyrą wordpress.com svetainėje ir ten kurti savo tinklaraštį;
- ✓ atsisiųsti iš wordpress.org ir įdiegti savo ar pasirinktame svetainių talpinimo serveryje ar mokymosi tikslais savo kompiuteryje;

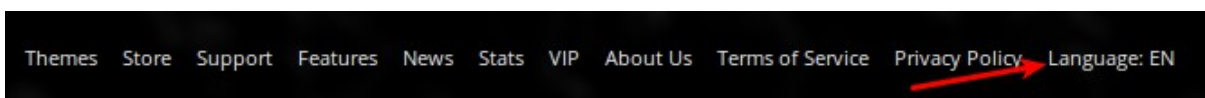
Kaip?

Mes mokysimės svetaines ar tinklaraščius kurti abiem būdais: lokaliame serveryje ir wordpress.com sistemoje. Valdymas abiem atvejais labai panašus – tik wordpress.com yra mažiau pasirinkimo galimybių, jei naudojama nemokama paskyra.

Tinklaraščio ar svetainės kūrimas WordPress.com sistemoje

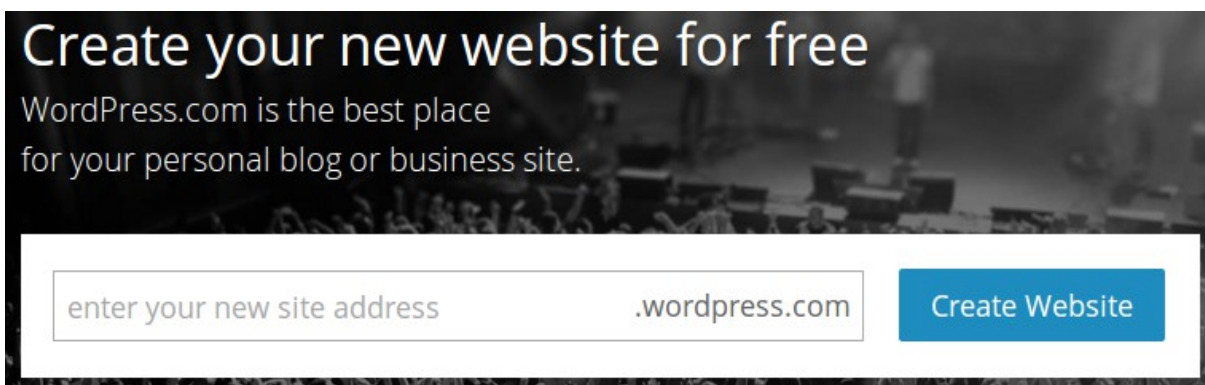
Atsidarius wordpress.com svetainę, iš karto pasiūloma susikurti savo svetainę. Reikia pasirinkti norimą adresą. Naudojant nemokamą paskyrą, adreso galūnė visada bus .WordPress.com.

- ✓ Interneto naršyklėje atidarykite <https://wordpress.com/> svetainę. WordPress.com svetainė yra daugiakalbė, todėl iš siūlomų kalbų galite pasirinkti tą, kurią mokate. Kalbų pasirinkimą rasite svetainės apatiniame meniu:

Pakeisti WordPress.com svetainės kalbą

- ✓ Pradiniame puslapyje bus pasiūlyta nemokamai sukurti naują interneto svetainę:

Sukurti naują WordPress svetainę

Čia jau būtų gerai žinoti, kokio adreso norėsite. Adreso pabaiga nemokamoms paskyroms visada yra .WordPress.com. Pvz., aš norėjau sukurti svetainę, kurios adresas būtų *learn.wordpress.com*, todėl šiame lauke įvedžiau žodį *learn*. Deja, šis adresas buvo užimtas. Tai buvo parodyta kitame žingsnyje, kai paspaudžiau „**Create Website**“ mygtuką. Todėl šiame žingsnyje galime ilgai negalvoti ir tiesiog įvesti norimą pavadinimą.

- ✓ Paspaudus „**Create Website**“ mygtuką, kitame puslapyje turime įvesti:
 - **elektroninio pašto adresą (būtinai veikiantį**, nes į jį bus atsiųsta paskyros aktyvavimo nuoroda, todėl geriau triskart patikrinkite ar teisingai jį įvedėte)

<p>E-MAIL ADDRESS</p> <input type="text"/>	<p>We'll send you an email to activate your account, so please triple-check that you've typed it correctly.</p>
--	---

Įvesti elektroninio pašto adresą

- **naudotojo vardą** (mažiausiai 4 simboliai, kuriuos gali sudaryti tik mažosios raidės ir skaičiai). Jei jūs pergyvenate, kad „*vardenispavardenis6516454*“ yra baisus tinklaraščio pavadinimas (o tai iš tiesų taip ir yra), nepergyvenkite – naudotojo vardas naudojamas tik prisijungimui prie WordPress.com paskyros, todėl galite susigalvoti kokį nors šmaikštų ir lengvai įsimenamą:

<p>USERNAME</p> <input type="text"/>	<p>Your username should be a minimum of four characters and can only include lowercase letters and numbers.</p>
--------------------------------------	---

Įvesti naudotojo vardą

- **slaptažodį** (būtina naudoti kuo sunkiau atspėjamą slaptažodį, todėl naudokite didžiąsias ir mažąsias raides, skaičius ir įvairius simbolius (*tokius, kaip !"\$%&*)). Nerekomenduojama naudoti slaptažodžio, kurį jau naudojate kitur. Apie slaptažodžius: <http://en.support.wordpress.com/selecting-a-strong-password/> Sugalvokite ką nors unikalų:

<p>PASSWORD</p> <input type="password"/> <input type="button" value="Show"/>	<p>Great passwords use upper and lower case characters, numbers, and symbols like !"\$%&. Generate strong password</p>
---	--

Įvesti pasirinktą saugų slaptažodį

- Pasirinkite norimą web adresą, jei prieš tai jūsų įvestas jau užimtas. Kaip jau minėjau anksčiau, norėjau **learn.wordpress.com**. Deja, jis jau užimtas, todėl turėjau sugalvoti kokį nors kitą (pasirinkau **wpmokymai**):

<p>BLOG ADDRESS</p> <input type="text" value="learn"/> <input type="button" value="wordpress.com Free"/> <input type="button" value="x"/> <p>Sorry, that site already exists!</p>	<p>Choose an address for your blog. You can change the WordPress.com address later. If you don't want a blog you can sign up for just a username.</p>
--	---

Pasirinkite norimą svetainės adresą

Jūs galite rinktis nemokamą (su **.wordpress.com** galūne) arba pirkti pasirinktinį domeną. Kainos svyruoja nuo 18 JAV dolerių (.com, .net, .org domenai) iki 99 JAV dolerių (.fm domenas). Mokamas domenas turi būti atnaujinamas kiekvienais metais – sumokama suma yra už vienerius metus. Kadangi aš nusprendžiau naudotis nemokamu domenu, mano naujos

svetainės adresas yra **wpmokymai.wordpress.com**. Jei dabar nuspręsite naudoti nemokamą **.wordpress.com** domeną, vėliau bet kada galėsite įsigyti pasirinktinį. Taip pat, WordPress jums suteikia galimybę naudoti ir kitur įsigytą domeną (tai kainuoja 13 JAV dolerių metams).

Užpildžius aukščiau parodytus laukus, laikas apsispręsti kokį planą norėsite naudoti. Šiuo metu yra siūlomi trys (žiūrėta 2014-07-29):

- **Beginner** (pradedantysis) – tai nemokamas planas. Pasirinkus šį planą, jūsų svetainės adresas baigsis .WordPress.com; galėsite rinktis iš daugiau nei 120 nemokamų temų (jų vis daugėja); premium (mokamas) temas teks pirkti; paprastas nuostatų ir išvaizdos keitimas – galėsite pridėti valdiklių (widgets), puslapių; galėsite įkelti savo paveikslėlių antraštei ar fonui; gausite tik 3 GB vietos nuotraukoms; nebus galimybės į svetainę įkelti vaizdo įrašų (bus galima tik nuorodas įkelti).
- **Premium** – kainuoja 99 JAV dolerius metams. Pasirinkę šį planą, be viso to, kas suteikiama Beginner planui, galėsite naudoti pasirinktą .co, .me, .com, .net, arba .org svetainės adresą; turėsite daugiau galimybių individualizuoti svetainę – pasirinkti norimus šriftus ir spalvas, keisti CSS stilius; gausite 13 GB vietos nuotraukoms ir vaizdo įrašams; bus galimybė elektroniniu paštu gauti pagalbą tiesiogiai iš WordPress kūrėjų.
- **Business** – kainuoja 299 JAV dolerius metams. Pasirinkę šį planą, be viso to, kas suteikiama Beginner ir Premium planams, galėsite naudoti pasirinktą svetainės adresą; galėsite rinktis ne tik nemokamas temas, bet ir iš daugiau nei 50 (nuolat daugėja) premium temų, kurias keisti galėsite kada tik panorėję; gausite neribotą vietą bet kokiems failams; turėsite galimybę naudoti eCommerce funkcionalumą; pagalbos galėsite gauti ne tik elektroniniu paštu, bet ir tiesioginių žinučių pagalba (tikra laikiai pokalbiai).

Atkreipkite dėmesį, kad nei vienas iš šių planų nesuteikia galimybės įkelti savo sukurtas temas ar priedus – galėsite rinktis tik iš siūlomų (paprastiems tinklaraščiams ir nesudėtingoms svetainėms to pakanka). Jei vis tik jums būtina naudoti savo sukurtas temas ar priedus, tada verta pagalvoti apie WordPress atsisiuntimą iš wordpress.org ir talpinimą savo pasirinktame serveryje (apie tai vėliau).

Kai išsirinksite norimą planą, spauskite atitinkamą mygtuką. Apie mokamus planus šiuo metu plačiau nekalbėsime, todėl aš pasirinkau Beginner planą ir paspaudžiau „**Create Blog**“ mygtuką:

By creating an account you agree to the fascinating Terms of Service.

Create Blog

Try Premium for free

Try Business for free

Upgrade to Premium

Upgrade to Business

Pasirinkti norimą planą

Jei viskas teisingai pasirinkta, pereiname prie tinklaraščio pradinių nustatymų. Pirmame žingsnyje reikia pasirinkti tinklaraščio antraštę, trumpą apibūdinimą apie ką bus tinklaraštis ir pasirinkti, kokia kalba bus rašomi tekstai:

STEP 1

Set up your blog

Blog Title

WordPress mokymai

Tinklaraščio antraštė

Tagline (optional)

Mokomės WordPress

Tinklaraščio trumpas apibūdinimas

Language

lt - Lietuvių

Which language will you be blogging in?

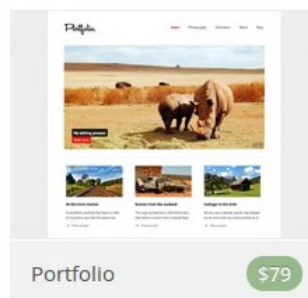
Tinklaraščio tekstų rašymo kalba

Užpildę šiuos laukus, spauskite „**Next Step**“ mygtuką. Antrame žingsnyje siūloma pasirinkti norimą temą. Jos yra nemokamos ir mokamos. Mokamų temų kaina nurodyta žaliame mygtuke.

STEP 2

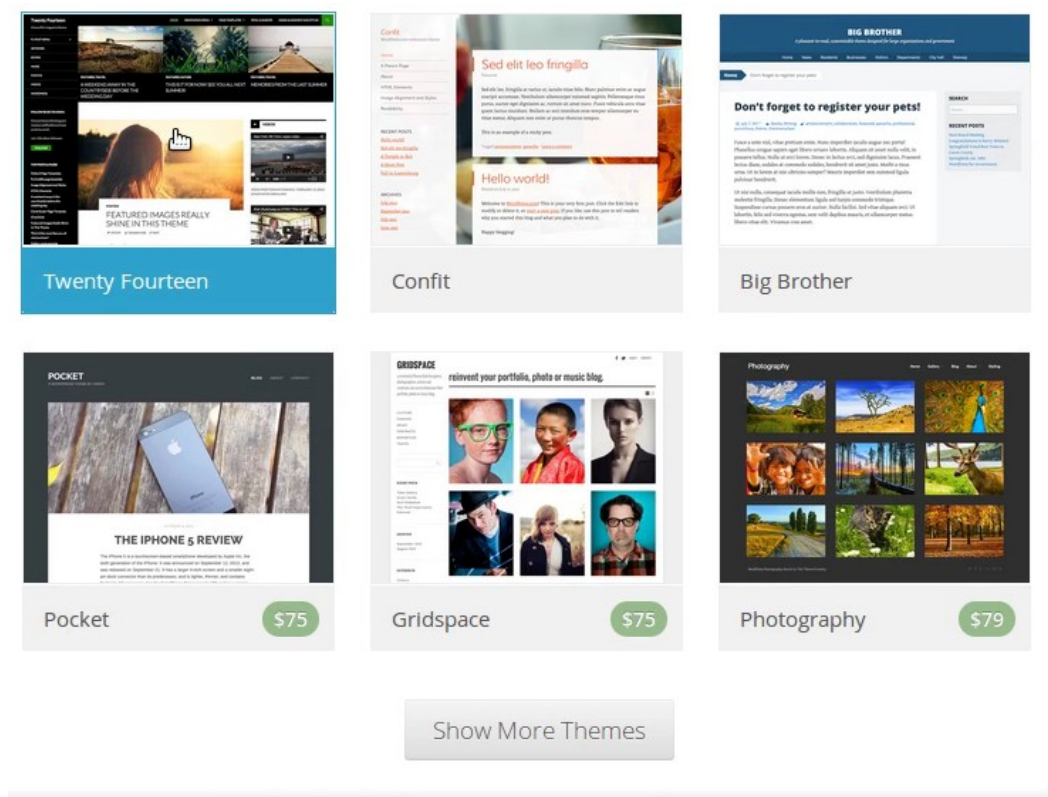
Choose a theme

Click on a thumbnail to choose a theme for your blog. No need to over think it; you can always switch to a different theme later.

Tinklaraščio temos pasirinkimas

Čia galite labai daug nesvarstyti, kurią nemokamą temą rinktis, nes paskui bus galima bet kada pasirinkti kitą. Aš šiam kartui pasirinkau WordPress kūrėjų sukurtą oficialią temą „Twenty Fourteen“:

[← Back to previous step](#)

[Next Step →](#)

Tinklaraščio temos pasirinkimas - Twenty Fourteen

Išsirinkę temą, spauskite „**Next Step**“ mygtuką. Trečiame žingsnyje siūlomą priderinti pasirinktą temą pagal savo poreikius, bet tą galima padaryti ir vėliau, todėl praleiskite šį žingsnį ir vėl spauskite „**Next Step**“ mygtuką.

STEP 4

Share your blog posts with family, friends, or followers

Connect your accounts so that when you publish a post it will be automatically shared on Facebook or Twitter. **Blog posts that are shared get 50% more likes, comments and views.**

Select an account to connect:

 [Connect with Twitter](#)

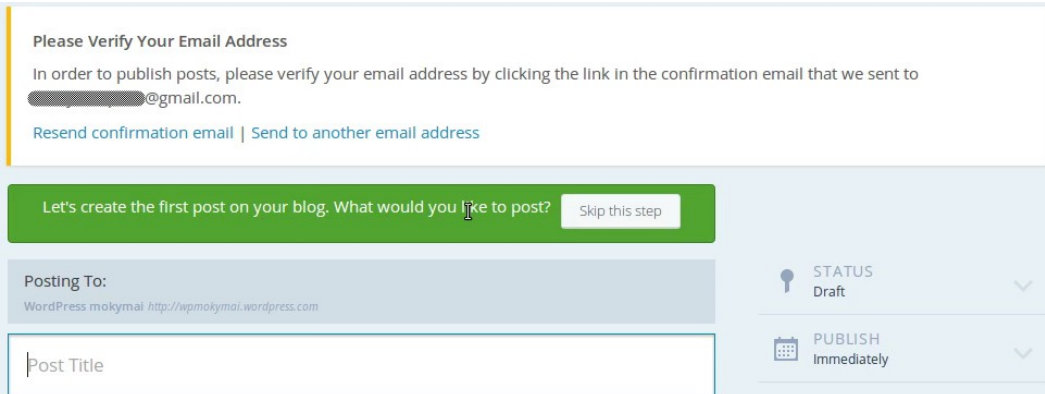
 [Connect with Facebook](#)

Sujungti WordPress tinklaraštį su Twitter ar Facebook

Ketvirtame žingsnyje siūloma naują tinklaraštį sujungti su Jūsų turimomis Twitter ar Facebook paskyromis. Jei tai padarysite, visi Jūsų naujai skelbiami įrašai automatiškai bus paviešinti Jūsų Twitter ar Facebook paskyroje. Šį žingsnį taip pat praleidau, nes paskyras

sujungti galėsiu ir vėliau.

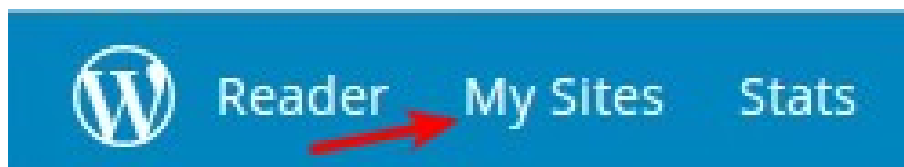
Viename iš paskutinių žingsnių siūloma paskelbti pirmąjį įrašą. Be to, pasiekus šį žingsnį, jūs jau turite patvirtinti savo elektroninio pašto adresą, kurį nurodėte pradėdami kurti WordPress paskyrą. Jei to dar nesate padarę, matysite tokį vaizdą:

Patvirtinti el. pašto adresą ir skelbti pirmąjį įrašą

Jei negavote elektroninio laiško su patvirtinimo nuoroda ar pastebėjote, kad vis tik klaidingai nurodėte elektroninio pašto adresą, galite pasirinkti atitinkamai „Resend confirmation email“ ar „Send to another email address“ nuorodas.

Aš gavau laišką ir paspaudęs laiške esančią nuorodą, patvirtinau savo elektroninio pašto adresą. Pirmą įrašą nusprendžiau skelbti vėliau, todėl puslapio viršuje pasirinkau nuorodą „My Sites“:

Pereiti į savo svetainių sąrašą

Šiame etape ir baigsiu pasakoti, kaip gauti WordPress.com tinklaraštį ar svetainę. Atlikę visus šiuos veiksmus jau turėsite savo veikiantį tinklaraštį ar svetainę. Kaip valdyti, keisti išvaizdą, skelbti įrašus ir t. t. parodysiu vėliau.

Dabar jau galite pabandyti pasižiūrėti, kaip atrodo Jūsų tinklaraštis. Kurdamas savo, pasirinkau pavadinimą wpmokymai.wordpress.com, todėl interneto naršyklės adreso juostoje surinkęs šį adresą, pakliuvau į savo tinklaraštį.

Tinklaraščio ar svetainės kūrimas atsisiunčiant iš wordpress.org

Jei norite turėti daugiau galimybių valdyti savo svetainę ar tinklaraštį, verta pagalvoti apie WordPress TVS atsisiuntimą iš wordpress.org ir diegimą savo pasirinktame serveryje. Jau turint prieigą prie svetainių talpinimo serverio, pats WordPress TVS įdiegimas nėra sudėtingas. Daug svetainių talpinimo įmonių turi parengusias automatinius įrankius TVS diegimui, įskaitant ir WordPress. Šiame mokymo kurse trumpai pademonstruosiu, kaip WordPress įdiegti lokaliai savo asmeniniame kompiuteryje.

Norėdami lokaliai dirbti su WordPress, savo kompiuteryje turite būti parengę interneto programų kūrimo aplinką. Yra keletas populiarių nemokamų „viskas viename“ sprendimų: **XAMPP** ir **WampServer**. Jei naudojate Windows XP operacinę sistemą, jums tiks tik **XAMPP 1.8.2** versija. Naudojantiems Windows 7 ir naujesnę operacinę sistemą, tiks ir naujausios XAMPP bei WampServer versijos.

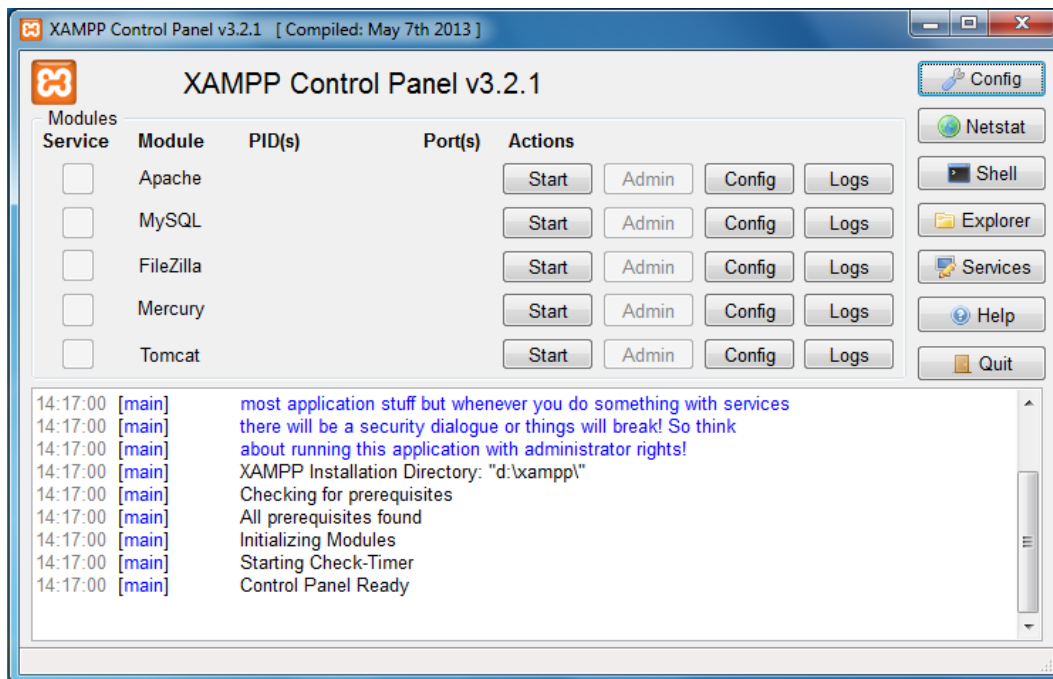
Norėdami išmokti įdiegti XAMPP į savo kompiuterį, peržiūrėkite vaizdo pamokas.

XAMPP diegimas

XAMPP yra interneto programų kūrimo aplinka, skirta tik Linux, Mac ir Windows operacinėms sistemoms. Šios medžiagos rašymo metu (2014 m. rugpjūčio mėn.) naujausios XAMPP versijos buvo 1.8.3 ir 1.8.2. Jei Jūsų kompiuteryje yra Windows XP operacinė sistema, Jums reikia atsisiųsti 1.8.2 versiją, kitais atvejais tinka 1.8.3 versija.

Atsisiųsti XAMPP galite iš www.apachefriends.org. Pasirinkite norimą versiją ir atsisiuntę įdiekite į norimą disko vietą. Diegimo metu galite nurodyti **C:** arba **D:** diske *xampp* aplanką tam, kad nekiltų keblumų dėl vykdymo leidimų (sistemose su UAC). Įdiegdamas savo kompiuteryje, nurodžiau **D:\xampp** aplanką, todėl WordPress failus turiu įkelti į **D:\xampp\htdocs** aplanką (*htdocs* yra šakninis web aplankas XAMPP aplinkoje).

Įdiegta XAMPP valdoma per valdymo skydelį. Jame galima atskirai paleisti ir sustabdyti Apache, MySQL, FileZilla, Mercury ir Tomcat servisus. Norint dirbti lokaliame kompiuteryje su WordPress, turite įjungti bent Apache ir MySQL servisus.

XAMPP valdymo skydelis

WordPress įdiegimas lokaliame kompiuteryje

Atsisiųsti WordPress galite iš wordpress.org/download. Atsisiuntimo nuorodos yra dešiniajame svetainės krašte. Galite pasirinkti atsisiunčiamo archyvo formatą: zip arba tar.gz. Daugeliu atvejų tinka zip formatas, todėl galite spausti „Download WordPress 3.9.2“ mygtuką (mokymo medžiagos rašymo metu naujausia WordPress versija buvo 3.9.2.):

Download WordPress 3.9.2

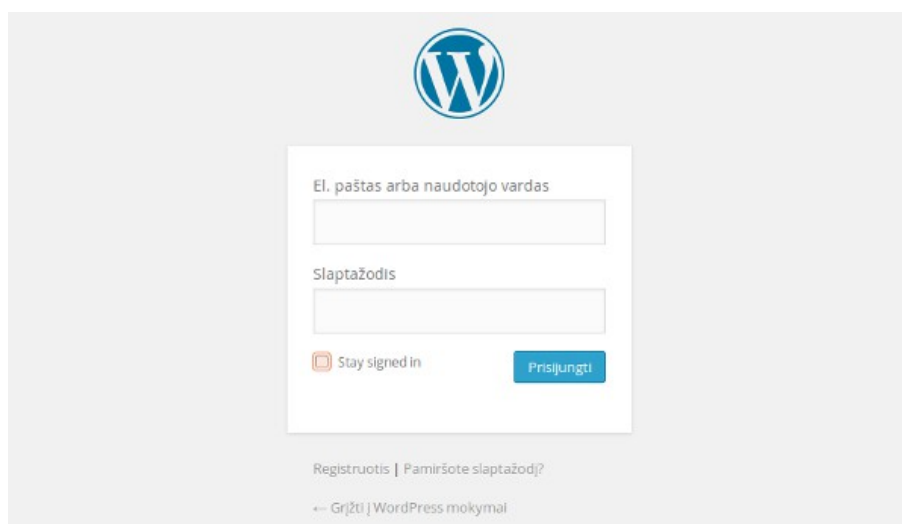
.zip — 6.0 MB

Atsisiųsti WordPress mygtukas

Atsiųstą archyvą išpakuokite. Gausite „wordpress“ aplanką. Jame ir bus visi reikalingi failai. Visą „wordpress“ aplanką įkėliau į *htdocs* aplanką, kuris mano kompiuteryje yra *D:\xampp\htdocs*. Naujoji svetainė bus pasiekama adresu <http://localhost/wordpress> arba <http://127.0.0.1/wordpress>. Ar ši svetainė bus pasiekama ir iš kitų kompiuterių, labai priklauso nuo kompiuterio ir tinklo nustatymų.

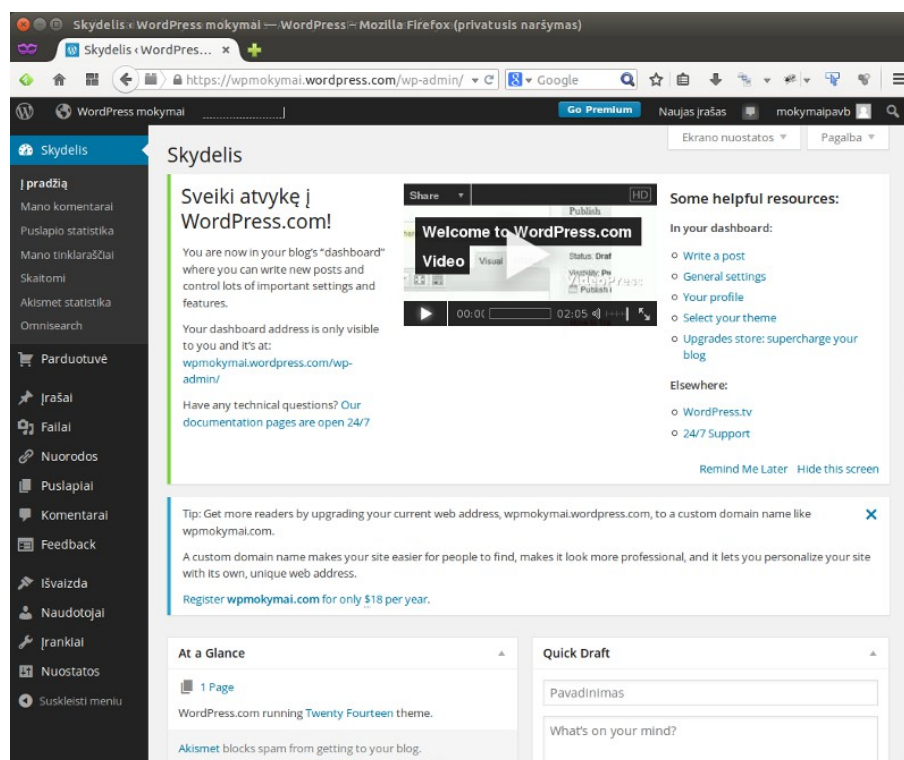
WordPress.com administravimo aplinka

J tinklaraščio administravimo aplinką galite bet kada pakliūti įvedę savo tinklaraščio adresą ir adreso pabaigoje įrašę „wp-admin“. Mano mokymams skirto tinklaraščio adresas yra <http://wpmokymai.wordpress.com>, todėl, norėdamas pakliūti į administravimo aplinką, turiu įvesti <http://wpmokymai.wordpress.com/wp-admin> adresą. Jei tuo metu nesu prisijungęs, bus atidaryta prisijungimo forma:

Prisijungti prie valdymo skydelio

Šioje formoje reikia įvesti savo prisijungimo vardą ir slaptažodį ir, paspaudus mygtuką „Prisijungti“, atsidarys tinklaraščio valdymo skydelis:

WordPress.com tinklaraščio valdymo skydelio pradinis puslapis

Valdymo skydelis sudarytas iš kelių pagrindinių dalių: kairėje yra įrankių juosta, dešinėje yra pagrindinė sritis, kurioje vaizdas keičiasi priklausomai nuo to, koks meniu pasirinktas iš kairiosios įrankių juostos ir viršutinė įrankių juosta, kurios meniu punktai keičiasi priklausomai nuo to, kur tuo metu esate.

Svarbu: Pirmą kartą atidarius administravimo aplinką, gali būti, jog ji bus anglų kalba. Norėdami sąsają pakeisti į lietuvių kalbą, pasirinkite meniu punktą „Users → Personal Settings“ ir laukelyje „Interface language“ nurodykite lietuvių kalbą ir spauskite mygtuką „Save changes“ (mokomojoje medžiagoje viskas bus nurodoma lietuvių kalba).

Norėdami savo tinklaraštyje ką nors paskelbti, kairiojoje juostoje rinkitės vieną iš šių punktų:

- ✓ Įrašai
- ✓ Failai
- ✓ Nuorodos
- ✓ Puslapiai
- ✓ Komentarai

Dažniausiai naudojami tipai bus „Įrašai“ ir „Puslapiai“. Pasirinkę „Komentarai“ punktą, rasite visus svetainėje paskelbtus komentarus, pasirinkus „Failai“ punktą – visi Jūsų įkelti failai. Pasirinkus „Nuorodos“ punktą, galima įrašyti norimas nuorodas, kurias vėliau galima rodyti tinklaraščio šoninėje juostoje.

„Įrašai“ ir „Puslapiai“ – kurį rinktis?

Tik pradėjusiems naudoti WordPress dažnai kyla klausimas, kuo skiriasi įrašai nuo puslapių, kada rašyti vienus, kada kitus. Trumpai atsakyti galima taip:

- **puslapiai naudojami**, kai reikia paskelbti statinę, retai kintančią informaciją. Pvz., „Apie“, „Kontaktai“, „Paslaugos“, „Įkainiai“ puslapiai. Puslapiai neturi kategorijų ir žymų. Puslapiai gali turėti hierarchiją. Paskelbtas puslapis automatiškai neatsiranda tinklaraščio sraute, todėl jis yra geriausias kandidatas meniu punktams.
- **įrašai** – tai chronologine tvarka einantys straipsniai ir visa kita, kas nepatenka į puslapių apibrėžimą. Paprasčiausiais pavyzdys, kam naudojami įrašai – tai naujienų srautas. Įrašai **privalo turėti** bent vieną kategoriją ir gali turėti žymas. Įrašai yra rodo RSS sraute.

Šios taisyklės yra rekomendacinio pobūdžio. Vartotojas pats sprendžia kada kokį tipą rinktis. Taip pat nėra jokio limito, kiek galima turėti įrašų ar puslapių.

Žemiau pateiktoje lentelėje aiškesne forma pavaizduoti pagrindiniai įrašų ir puslapių skirtumai bei panašumai.

Funkcija	Įrašai	Puslapiai
Gali turėti komentarus ir socialinį viešinimą	Dažniausiai taip	Gali turėti, bet dažniausiai nenaudojama funkcija
Kategorijos ir žymos	Taip	Ne
Hierarchija	Ne	Taip
Rodomi RSS sraute	Taip	Ne
Chronologija (rodoma paskelbimo data)	Taip (dažniausiai)	Ne
Archyvas	Taip	Ne
Pasirinktinis šablonas	Ne	Taip

„Kategorijos“ ir „Žymos“ – kas tai ir kada naudoti?

Pradėjus naudoti WordPress, dažnai kyla daug klausimų apie kategorijas (categories) ir žymas (tags). Kas geriau dėl SEO – kategorijos ar žymos? Kokie skirtumai tarp kategorijų ir žymų? Koks yra optimalus kategorijų ar ar žymų skaičius? Kiek daug yra per daug? Ar gerai yra vieną įrašą priskirti keletui kategorijų? Ar žymos tas pats, kas raktažodžiai? Į šiuos klausimus ir pabandyčiau atsakyti šiame skyrelyje.

Prieš bandant atsakyti į šiuos klausimus, reikia suprasti kas yra kategorijos ir žymos. Kategorijos ir žymos yra kaip taksonomijos (nežinau tikslaus lietuviško termino). **Pagrindinė jų paskirtis** – grupuoti Jūsų tinklaraščio skelbiamą turinį, kad pagerėtų pasiekiamumas ir naudojimo patogumas.

Kategorijų paskirtis – Jūsų įrašų pagrindinis grupavimas. Kategorijos – tai tarsi bendros temos ar turinys Jūsų svetainei. Jos padeda identifikuoti apie ką iš tiesų yra Jūsų svetainė ir padeda lankytojams greičiau bei lengviau pasiekti ieškomą informaciją. Kategorijos yra hierarchinės, todėl jos gali turėti subkategorijas.

Žymų paskirtis – apibūdinti Jūsų įrašų specifines detales. Apie žymas galite galvoti apie svetainės indekso žodžius. Tai mikro duomenys, kurie leidžia dar smulkiau suskirstyti įrašus į mikro kategorijas. Žymos nėra hierarchinės.

Įsivaizduokite, kad turite tinklaraštį apie savo gyvenimą. Pagrindinės kategorijos gali būti „Muzika“, „Kelionės“, „Maistas“, „Knygos“, „Hobi“ ir pan. Kai rašysite įrašą apie kokią nors išvyką, įrašui priskirsite kategoriją „Kelionės“. Taip pat, kaip žymas galite priskirti aplankytų šalių ar miestų pavadinimus.

Pagrindinis skirtumas tarp kategorijų ir žymų yra tai, kad Jūs **privalote** įrašui priskirti bent vieną kategoriją, o žymų galite visiškai nepriskirti. Jei Jūs patys nepriskirsite jokios kategorijos, įrašui automatiškai bus priskirta „Be kategorijos“ kategorija. Žmonės dažnai šią numatytąją kategoriją pervadina į ką nors labiau prasmingo, pvz. „Kita“.

Kitas skirtumas, tai kaip atrodo kategorijos ar žymos nuoroda (url). Jei svetainėje naudojate pasirinktinę nuorodų struktūrą (apie tai vėliau), tai kategorijos nuoroda gali atrodyti taip:

http://www.jusu_svetaine.com/category/keliones/

o žymos nuorodos pavyzdys gali būti toks:

http://www.jusu_svetaine.com/tag/australija/

Optimalaus kategorijų ir žymų kiekio svetainėje nėra. Jų skaičius priklauso nuo Jūsų svetainės sudėtingumo. Yra svetainių su viena kategorija, yra ir su daugiau nei 1000 kategorijų. Nereikėtų piktnaudžiauti vien kategorijomis. Geriau apgalvoti svetainės struktūrą ir nebijoti naudoti subkategorijų ir žymų. Nebūtina turėti daug kategorijų ir subkategorijų tik pradėjus rašyti tinklaraštį ar kurti svetainę. Laikui bėgant, visada yra galimybė įrašyti papildomas kategorijas, subkategorijas ar žymas.

Kurdami kategorijas, subkategorijas ar žymas, atsiminkite pagrindinę jų paskirtį – padėti lankytojams naršyti Jūsų svetainę. Rekomenduojama vengti vieną įrašą priskirti kelioms aukščiausio lygio kategorijoms. Jei iškyla tokia būtinybė, verta pergaltvoti kategorijų struktūrą.

Failai

Jei tinklaraštį kuriate naudodami WordPress.com sistemos nemokamą planą, įkelti galite šių tipų failus: **jpg, jpeg, png, gif, pdf, doc, ppt, odt, pptx, docx, pps, ppsx, xls, xlsx, key.**

Administravimo aplinkoje failų galeriją rasite pasirinkę „**Failai**“ iš kairiojo meniu punkto. Ten pat yra naujo failo įkėlimo mygtukas. Failus galima įkelti ir tiesiogiai redaguojant įrašą ar

puslapį.

Nemokamas WordPress.com planas leidžia saugoti iki 3 GB failų. Didžiausias įkeliamo failo dydis yra 1 GB. Jei užsisakysite papildomą mokamą paslaugą *VideoPress* ar užsisakysite papildomos vietos, galėsite įkelti ir muzikinius bei video failus. Papildomas paslaugas galima pirkti pasirinkus „**Parduotuvė**“ kairiajame meniu punkte.

Komentarų tvarkymas

Tinklaraščio visus komentarus galima peržvelgti pasirinkus administravimo kairiojo skydelio „**Komentari**“ meniu punktą. Prisijungę administratoriaus teisėmis, galite kiekvieną komentarą redaguoti, ištrinti, patvirtinti, atšaukti patvirtinimą bei priskirti šlamšto žymą. WordPress turi labai gerą komentarų brukalų (šlamšto) filtrą – Akismet.